

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tost/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100068
Dátum vydania rozhodnutia: 29. mája 2018
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100068.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému S. A. a spol. pre obzvlášť závažný zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 29. mája 2018 v Bratislave o sťažnosti obvineného S. A. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 26. apríla 2018, sp. zn. BB-4T/11/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného S. A. sa zamietá..

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd uznesením z 26. apríla 2018, sp. zn. BB-4T/11/2018, podľa § 32 ods. 3 Tr. por. na podklade námietky zaujatosti vznesenej obvineným S. A. rozhodol, že predseda senátu JUDr. Oldřich Kozlík a člen senátu JUDr. Igor Králik nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. BB-4T/11/2018. Proti tomuto uzneseniu, ktorého rovnopis bol obvinenému doručený 30. apríla 2018 a jeho obhajcom Mgr. Martinovi Pohovejovi 2. mája 2018 a Mgr. Marekovi Parovi 7. mája 2018, podal obvinený S. A. sťažnosť najskôr vlastným písomným podaním z 1. mája 2018, podaným na poštovú prepravu 2. mája 2018, a následne 4. mája 2018 aj prostredníctvom obhajcu Mgr. Martina Pohoveja. Obvinený v ním podanej sťažnosti uviedol, že ju odôvodní jeho obhajca, pričom v ďalšej časti rozoberal dôvody svojho nesúhlasu so stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2017, sp. zn. Tpj 11/2017 (zverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 15/2017, pozn.). V dôvodoch sťažnosti zaslaných prostredníctvom obhajcu Mgr. Martina Pohoveja poukázal na to, že napadnuté uznesenie v rozpore s ustálenou praxou a ústavnými garanciami spravodlivého procesu neobsahuje vysporiadanie sa dotknutých členov senátu Špecializovaného trestného súdu s dôvodmi vznesenej námietky zaujatosti, konkrétne s citovanými pasážami rozhodnutí, v ktorých členovia senátu jednoznačne prejavili názor o vine obvineného v takom rozsahu, že ich nie je možné považovať za nestranných a nezaujatých v predmetnej trestnej veci vo vzťahu k obvinenému S. A.. Prejav týchto členov senátu, v zmysle ktorého sa necítia byť zaujatí, je nepreskúmateľný z dôvodu absencie akéhokoľvek dôvodu, ktorý by uviedli na podporu svojej objektivity a nestrannosti. Predmetné pochybenie spočívajúce v neuvedení dôvodov, pre ktoré sa členovia senátu považujú za nestranných, nevie podľa obvineného napraviť ani sťažnostný súd, keďže tento bez vysvetlenia postoja namietaných členov senátu k veci nevie posúdiť ich nestrannosť. V tejto

súvislosti poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Baars proti Holandsku z 28. októbra 2003, č. 44320/98, a vo veci Minelli proti Švajčiarsku z 25. marca 1983, č. 8660/79. Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa so spisovým materiálom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, v súlade s § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému obvinený S. A. podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že podaná sťažnosť nie je dôvodná. Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je (okrem iných) vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinený S. A. vzniesol 19. apríla 2018 námietku zaujatosti voči predsedovi senátu 4T Špecializovaného trestného súdu JUDr. Oldřichovi Kozlíkovi a členovi tohto senátu JUDr. Igorovi Králikovi, ktorú odôvodnil tým, že uvedení sudcovia v iných trestných veciach prejednávaných a rozhodovaných Špecializovaným trestným súdom (ktoré obvinený príkladmo uviedol) schvaľovaním dohôd o vine a treste, ako aj prijímaním vyhlásení o vine priamo vo výrokoch o vine iných obvinených zreteľne vyjadrili svoj názor na jeho vinu, bez toho, aby bol za tieto skutky právoplatným rozhodnutím súdu uznaný za vinného. Z tohto dôvodu je podľa obvineného nepochybné, že nemá žiadnu reálnu možnosť využiť svoje právo na obhajobu a presvedčiť o svojej nevine vyššie uvedených členov senátu 4T, ktorí už jeho vinu konštatovali v iných trestných konaniach. Uvedené, spolu návrhom predsedu Špecializovaného trestného súdu z 21. februára 2017 na odňatie a prikázanie jeho inej veci vedenej pod sp. zn. BB-3T/32/2014 Krajskému súdu v Banskej Bystrici (v ktorom predseda Špecializovaného trestného súdu s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016, konštatoval zaujatosť všetkých sudcov Špecializovaného trestného súdu a navrhol predmetnú vec odňať a prikázať Krajskému súdu v Banskej Bystrici), naruša podľa obvineného objektívnosť JUDr. Oldřicha Kozlíka a JUDr. Igora Králika pri rozhodovaní v tejto veci. O vznesenej námietke zaujatosti rozhodol Špecializovaný trestný súd napadnutým uznesením, v ktorého odôvodnení poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 5. apríla 2017, sp. zn. Tpj 11/2017, pričom uviedol, že z podstaty veci je zrejme, že kolégium najvyššieho súdu riešilo situáciu analogickú so situáciou, v rámci ktorej Špecializovaný trestný súd rozhodoval o vznesenej námietke zaujatosti. S citovaným stanoviskom sa senát Špecializovaného trestného súdu stotožnil a aj s poukazom na vyjadrenia JUDr. Oldřicha Kozlíka a JUDr. Igora Králika, podľa ktorých sa títo sudcovia necítia byť vo veci necítia zaujatí, rozhodol o ich nevyhlúčení z vykonávania úkonov trestného konania v tejto veci. Vo vzťahu k sťažnostným námietkam obvineného S. A. uplatneným prostredníctvom obhajcu Mgr. Martina Pohoveja je potrebné uviesť, že Špecializovaný trestný súd sa vo svojom uznesení vysporiadal s dôvodmi, pre ktoré obvinený namietal zaujatosť predsedu senátu JUDr. Oldřicha Kozlíka a člena senátu JUDr. Igora Králika, a svoje rozhodnutie v tomto smere náležite odôvodnil poukazom a stotožnením sa s vyššie uvedeným stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Treba pritom zdôrazniť, že obvinený namietal zaujatosť menovaných sudcov iba pre ich prechádzajúcu rozhodovaciu činnosť v iných trestných veciach a neuviedol žiadne ďalšie skutočnosti nasvedčujúce existencii ich pomeru k tejto veci, osobám, ktorých sa úkony priamo týkajú, ich zástupcom alebo k inému orgánu činnému v tomto konaní, s ktorými by sa mal prvostupňový súd v napadnutom uznesení vysporiadať. Neobstoja preto sťažnostné námietky obvineného, v zmysle ktorých JUDr. Oldřich Kozlík a JUDr. Igor Králik neuviedli žiadne dôvody preukazujúce ich nestrannosť, keďže podstatou konania o námietke zaujatosti vznesenej stranou je zistiť, či skutočnosti v nej uvedené sú pravdivé a či tieto zakladajú podľa § 31 ods. 1 Tr. por. dôvod na vylúčenie z prejednávania a rozhodovania predmetnej trestnej veci. V tejto súvislosti sa pre úplnosť žiada dodať, že ak by mali namietaní sudcovia vedomosť o existencii niektorého z dôvodov na ich vylúčenie v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por., boli by povinní túto skutočnosť v zmysle § 32 ods. 1 Tr. por. oznámiť a o ich vylúčení by v takom prípade rozhodoval nadriadený súd v senáte. V posudzovanej veci však aj s poukazom na vyjadrenia JUDr. Oldřicha Kozlíka a JUDr. Igora Králika k takej situácii nedošlo. Na uvedenom nič nemenia ani obvineným uvádzané rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, týkajúce sa porušenia zásady prezumpcie nevinu, keďže tieto obsahovo nezodpovedajú preskúmvanej veci. Vo veci Baars proti

Holandsku totiž bolo Európskym súdom pre ľudské práva konštatované porušenie zásady prezumpcie nevinoty z dôvodu, že holandský odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie o nepriznaní odškodnenia sťažovateľovi za čas strávený vo väzbe konštatovaním jeho viny na základe dôkazov vykonaných v inej trestnej veci, v ktorej vystupoval len v pozícii svedka; vo veci Minelli proti Švajčiarsku zas bolo porušenie zásady prezumpcie nevinoty vyslovené z dôvodu, že švajčiarsky kasačný súd konštatoval vinu obvineného na podklade inej trestnej veci, v ktorej sťažovateľ nebol stranou konania, a to za účelom uloženia mu povinnosti nahradiť trovy proti nemu samostatne vedeného trestného konania, ktoré však bolo zastavené z dôvodu premlčania. V posudzovanej veci ide o skutkovo odlišnú situáciu, pričom v súlade s vyššie spomínaným stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že prezumpcia nevinoty sa primárne týka postavenia obvineného v konaní, ktoré sa proti nemu vedie, a nemôže ju ovplyvniť skoršie odsúdenie inej osoby pre totožný skutok, pri ktorom je v rozhodnutí spomenutá aj účasť doposiaľ právoplatne neodsúdeného. Preto ak súd následne rozhoduje o obžalobe proti takejto osobe, vykonáva v tomto smere autonómne dokazovanie bez akejkoľvek viazanosti skorším schválením dohody o vine a treste alebo prijatím vyhlásenia o vine a nemôže pri svojom rozhodovaní vychádzať zo schválenej dohody alebo prijatého vyhlásenia. Takáto osoba je pred aj po svojom vlastnom obvinení a v proti nej vedenom konaní považovaná za nevinnú (bez ohľadu na znenie výroku skoršieho rozhodnutia v časti, ktorá sa jej týka). Vina jej musí byť preukázaná osobitným (samostatne vykonaným) dokazovaním a dotknutá osoba nemôže byť odsúdená len preto, že sa o nej hovorí v skoršom rozhodnutí a sudca, ktorý o tejto osobe (ako o aktuálne obvinenom, resp. obžalovanom) rozhoduje, si toho je (musí byť) vedomý. Tieto závery pritom zodpovedajú rozhodnutiu Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kriegisch proti Nemecku z 23. novembra 2010, č. 21698/06, ktoré sa týka skutkovo podobnej veci a v ktorom bolo konštatované, že samotná skutočnosť, že sudca rozhodol o obžalobe v podobnej no nesúvisiacej veci, alebo že stíhal spoluobvineného v samostatnom súdnom konaní, nie je sama o sebe dostatočná na vznik pochybností o nestrannosti sudcu v neskoršom prípade (pričom Európsky súd pre ľudské práva v tejto súvislosti poukázal aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia vo veci Poppe proti Holandsku z 24. marca 2009, č. 32271/04, ods. 26, a vo veci Schwarzenberger proti Nemecku z 10. augusta 2006, č. 75737/01, ods. 42). Na základe týchto dôvodov najvyšší súd sťažnosť obvineného S. A. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.